Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 179 (4815)
СРЕДА
СЕНТЯБРИИН
12
1945 он

Сэн 20 мүнгэ

Алас Дурна зүгтэ манай Арми ба Уһан-Сэрэгэй Флот энэ оной августын 9-һөө сентябриин 9 хүртэр юрэнхы дээрээ 674.000-һаа үлүүтэй японско солдат болон офицернүүдые үгы хэһэн ба плендэ абаһан байна.

Бурят-монгол арадай алдарта баатар хүбүүн

Дэлхэйн хоёрдохи дайн сэрэг дүүрэбэ. Хорото муухай дайсадаа [illegible] бута сохижо дараад байхадаа [illegible] түрэлтэн хүхижэ жаргажа [illegible]уха аргатай болобо гээшэ.

Энэ сэлмэг һайхан сэнгүү амар [illegible]йдалые олохын тулада эрхэ сүлөөдэ дуратай арад зон асари ехэ хүсэтэйгөөр тэмсэбэ. Энэ тэмсэл ха[illegible] энээнһээ урид хэзээдэшье үзэгдөөгүй ехэ шалгалта боложо, манай хамаг бүхы хүсэ шадалые, хамаг бүхы зөөри хэрэгсэлые гүйлгэхаһан байна.

Советскэ арад зон ажал хүдэлмэрөө сэрэгэй янзаар шэнэдхэн табижа, хамаг юумэеэ фронтын туһада, хамаг юумэеэ илалтын тулада гэһэн лозунгтойгоор тэмсэжэ ороһон байгаа.

Немецко-фашистска эзэмдэгшэдэй хорото муухайгаар доботолһоноо хойшо Эсэгэ оронойнгоо нэрэ түрэ ба бэсэ даанхай байдалые хамгаалхын тулада эрхим хүбүүднай морложо байһан юм. Тэдэнэй дунда манай бурят-монгол арадай эрхим олон хүбүүн алдарта Улаан Армиингаа зэргэдэ жагсаһан байна. Эсэгэ ороноо хамгаалгын арюун нангин дайнда Советскэ Союзай бүхы арадууд агууехэ ород арад түрүүтэйгээр бултадаа оролсожо, эгүүридэ мүнхэ илалтын хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулаа.

Шуһата муухай дайн сэрэг хэхэ гэжэ үнинһөө хойшо бэлдэһэн германска ба японско агрессорнуудые дараха гээшэнь барагхан бэшэ байгаа. Теэд социалистическэ байгуулалтада үндэһэлһэн манай советскэ орон хадаа демократическа бусад державануудтай хамта ямаршье дайсадые даран сохихо хүсэтэй байба. Энэ дайн сэрэг дундуур манай советскэ хүнүүд байлдаанай болоод ажалай фронтнүүд дээрэ үзэгдөөгүй ехэ баатаршалгануудые харуулаа. Хэдэн мянга миллион хүнүүд, бүхы арад зон энэ тэмсэл соо шалгаржа гараба гээшэ. Тиимэ дээрэһээ манай советскэ арад Илагша арад гэжэ нэрлэгдэхэ ёһоороо нэрлэгдэнэ.

Манай газетэдэ үсэгэлдэр ба мүнөөдэр, японско империалистнуудые дарахын түлөө тэмсэлдэ шалгарһан хэдэн олон солдат болон офицернүүдые орден ба медальнуудаар шагнаха тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй указууд гараба. Мүн шалгарһан бүлэг сэрэгшэдтэ Советскэ Союзай Геройн нэрэзэргэ олгогдобо. Тэдэ геройнорой дунда бурят-монгол арадай алдарта хүбүүн Илья Васильевич Балдынов нэрлэгдэнэ.

Нүхэр Балдыновай нэрэ гансахан Бурят-Монгол дотор бэшэ, харин бүхы Советскэ Союз доторнай элитэ болонхой.

Эдир залуу наһанһаа хойшо эрхэ сүлөөгэй, советскэ засагай түлөө тэмсэһэн Илья Васильевич хадаа олон юумэ үзэжэ хараһан байна. 18 наһатайдаа, 1921 ондо комсомолдо орожо, революцида эсэргүүсэдэг бандануудые усадхаха ябадалда эдибхитэйгээр хабаадалсаа. 1925 ондо Ленинградска морито һургуулида ошожо, тэрэниие дүүргэһэн бэеэрээ бурят-монголой морито дивизиондо бусажа ерэһэн юм.

Нүхэр Балдынов өөрынгөө шалабари мэргэжэлые 1929 ондо КВЖД дээрэ болоһон событинуудай үедэ харуулһан байгаа. Тиихэдэ морито сэрэгшэ Балдынов харин харшан дайсадтай түрүүшынхеэ тулалдажа шалгарһанайнгаа түлөө Улаан тугай орден абаһан байна. Тэрээнһээ хойшо малша бурядай магтаалта хүбүүн Балдынов манай бурят-монгол арадай хараһаар байтар урган дэбжэжэ, илангаяа Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ өөрынгөө габьяа солые дэлгэжэ харуулһан байха юм.

Советско-германска фронт дээрэ дивизи командалжа ябаха зуураа гвардиин полковник Балдынов Верховно Главнокомандалагша Советскэ Союзай Генералиссимус Сталинай амаршалгада нэгэнтэ бэшэ хүртэжэ олон дахин шагнагдаһан байна. Тэрэнэй орденто дивизи хадаа Бреславль, Белград, Брно, Будапешт ба Европын бусад олон городуудые немецко-фашистска булимтарагшадһаа сүлөөлхын түлөө болоһон байлдаануудта шалгаржа, гвардейскэ гэһэн дээдэ нэрэзэргэдэ хүртэһэн байгаа.

Арбаад орденто полковник Балдыновай гвардейскэ дивизи хадаа сталинска бусад дивизинүүдтэй хамта баруун тээхи агрессор—Германиие бута сохилсожо дүүргээд, зүүн тээхи агрессор—Япониие дарахын түлөө тэмсэлдэ эгээл эдибхитэйгээр хабаадалсажа гараба. Илья Васильевич Балдынов немецко-фашистска эзэмдэгшэдтэй хэһэн тэмсэлдэ олоһон баялиг дүй дуршалөө улам бүри хурсалан хэрэглэжэ, японско самурайнуудые сохихолоо баатаршалга харуулаа.

Илья Васильевич Балдынов Советскэ Союзай Герой болохотойгоо хамта СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй тогтоолой ёһоор, генерал-майор гэжэ сэрэгэй нэрэзэргэтэй болобо.

Бурят-монгол арадай түрүүшын генерал Советскэ Союзай Герой Илья Васильевич Балдыновта амар мэндэ!

ЯПОНТОНОЙ ГЭЭЛТЭНҮҮД БА АЛАС ДУРНА ЗҮГТЭХИ МАНАЙ ЗЭБСЭГТЭ ХҮСЭНҮҮДЭЙ ТРОФЕЙНҮҮД

1945 оной августын 9-һөө сентябриин 9 хүртэрхи үе соо

Алас Дурна зүгтэ манай Арми ба Уһан-Сэрэгэй Флот энэ оной августын 9-һөө сентябриин 9 хүртэр амиды хүсэ болон техникын талаар доороо дурсагдаһан гээлтэнүүдые дайсанда ушаруулһан байна.

БУЛЯАН АБТАҺАНИИНЬ: самолёдууд—925, танкнууд—369, хуягта машинанууд—35, полевой ехэ буунууд, тэрэнэй тоодо самоходно ехэ буунууд—1.226, миномёдууд—1.340, пулемёдууд—4.836, винтовканууд—300.000 шахуу, радиостанцинууд—133, автомашинанууд—2.300, тракторнууд ба тягачууд—125, морид—17.497, һомо хэрэгсэлтэй, буу зэбсэгтэй, зэмсэг хэрэгсэлтэй болон хоол хүнһэтэй складууд—742.

Манай сэрэгүүдтэ 594.000-һаа үлүүтэй японско солдат болон офицернүүд, мүн 148 генералнууд, тэдэнэй тоодо 20.000 шахуу шархатаһан хүнүүд ПЛЕНДЭ ОРОБО.

Японтон гансал алуулжа 80.000 үлүүтэй солдат ба офицернүүдээ алдаа.

Тиимэ болохолоороо японтоной хүн амитанай юрэнхы гээлтэ, хосорһон командануудые болон уһанда шэнгээгдэһэн японско корабльнуудые тоолонгүйгөөр, плендэ ороһон ба алагдаһан 674.000-һаа үлүүтэй солдат ба офицернүүд болоно.

Номгон далайн флодой корабльнууд ба частьнууд мүн лэ, энэ үе соо доороо дурсагдаһан тооной японтоной корабльнууд ба тамарха хэрэгсэлнүүдые ШЭНГЭЭҺЭН БАЙНА гэбэл: эсминецүүд—2, транспортнууд—28, танкернууд—3, катернууд—5, баржа ба һаланууд—12.

Энэ үе соо Алас Дурна зүгтэхи манай сэрэгүүдэй гээлтэ гэбэл: алуулһан—8219 хүн, шархатаһан—22.264 хүн.

СОВИНФОРМБЮРО.

Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Молотов Лондон ошобо

Сентябриин 8-да гурбан правительствонуудай толгойнорой Берлинскэ конференциин шиидхэбэриин үндэһөөр бии болгогдоһон гадаада хэрэгүүдэй министрнүүдэй Соведэй хүдэлмэридэ хабаадахын түлөө Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Молотов Москваһаа Лондон мордобо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Югославиин Маршал Иосип Броз Тито гэгшые „Илалта" гэжэ орденоор шагнаха тухай

Үргэн ехэ масштабай дайшалхы операцинуудые үнгэргэхэдөө гайхамшагта амжалтануудые оложо, гитлеровскэ Германиие Нэгэдэмэл Нацануудай илаха ябадалда туһа дүхэм хүргэһэнэйнь түлөө. Югославиин маршал **Иосип Броз Тито** гэгшые

«ИЛАЛТА» гэжэ орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль. 1945 оной сентябриин 9.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Улаан Армиин маршалнууд, генералнууд ба офицернүүдые Суворовой болон Кутузовай орденуудаар шагнаха тухай

Дайшалхы ябуулгануудые шадамараар ба эрэлхэг зоригтойгоор хүтэлбэрилһэнэйнь түлөө ба тэдэ ябуулгануудай эсэстэ, японско империалистнуудтай хэһэн байлдаануудта амжалтануудые туйл аһанайнь түлөө шагнаха гэбэл:

СУВОРОВОЙ 1-ДЭХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. Генерал-полковник **Белобородов** Афанасий Спиридоновичые...

1. Генерал-полковник **Белобородов** Афанасий Спилантьевичые.
2. Танкова сэрэгүүдэй генерал-полковник **Бирюков** Николай Ивановичые.
3. Генерал-полковник **Виноградов** Василий Ивановичые.
4. Генерал-полковник **Вострухов** Владимир Ивановичые.
5. Генерал-лейтенант **Данилов** Алексей Ильичые.
6. Артиллериин генерал-полковник **Дегтярев** Георгий Ермолаевичые.
7. Генерал-лейтенант **Захватаев** Никонор Дмитриевичые.
8. Генерал-лейтенант **Иванов** Владимир Дмитриевичые.
9. Генерал-полковник **Ковалев** Михаил Прокофьевичые.
10. Генерал-лейтенант **Крутиков** Алексей Николаевичые.
11. Генерал-лейтенант **Лучинский** Александр Александровичые.
12. Генерал-полковник **Людников** Иван Ильичые.
13. Армиин генерал **Пуркаев** Максим Алексеевичые.
14. Генерал-полковник **Чистяков** Иван Михайловичые.
15. Генерал-лейтенант **Шикин** Иосиф Васильевичые.
16. ...
34. Инженернэ сэрэгүүдэй генерал-полковник **Хренов** Аркадий Фёдоровичые.
35. Авиациин Маршал **Худяков** Сергей Александровичые.
36. Инженернэ сэрэгүүдэй генерал-полковник **Цирлин** Александр Даниловичые.
37. Генерал-майор **Черемисов** Леонтий Георгиевичые.
38. Артиллериин Маршал **Чистяков** Михаил Николаевичые.
39. Генерал-лейтенант **Шевченко** Фёдор Ивановичые.
40. Танкова сэрэгүүдэй гвардиин генерал-лейтенант **Штромберг** Альберт Ивановичые.

КУТУЗОВАЙ 1-ДЭХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. Артиллериин генерал-лейтенант **Бажанов** Юрий Павловичые.
2. Генерал-лейтенант **Безуглый** Иван Семеновичые.
3. Танкова сэрэгүүдэй генерал-лейтенант **Васильев** Иван Дмитриевичые.
4. Хэлхеэ-холбооной сэрэгүүдэй генерал-лейтенант **Добыкин** Дмитрий Михайловичые.
5. Авиациин генерал-полковник **Жигарев** Павел Федоровичые.
6. Генерал-майор **Иванов** Николай Ивановичые.
7. Генерал-майор **Казаковцев** Аркадий Кузьмичые.
8. Генерал-майор **Казарцев** Александр Игнатьевичые.
9. Танкова сэрэгүүдэй генерал-лейтенант **Кононов** Иван Васильевичые.
10. Генерал-лейтенант **Ксенофонтов** Александр Сергеевичые.
11. Танкова сэрэгүүдэй генерал-полковник **Куркин** Алексей Васильевичые.
12. Хэлхеэ-холбооной сэрэгэй генерал-полковник **Леонов** Алексей Ивановичые.
13. Генерал-лейтенант **Леонов** Дмитрий Сергеевичые.
14. Генерал-лейтенант **Лопатин** Антон Ивановичые.
15. Генерал-лейтенант **Мамонов** Степан Кирилловичые.
16. Генерал-майор **Масленников** Федор Федоровичые.
17. Инженернэ сэрэгүүдэй генерал-лейтенант **Молев** Михаил Ивановичые.
18. Инженернэ сэрэгүүдэй генерал-полковник **Назаров** Константин Степановичые.
19. Генерал-лейтенант **Никитин** Николай Александровичые.
20. Генерал-майор **Никифоров** Виктор Ивановичые.
21. Интендантска албанай генерал-майор **Николаев** Иван Карповичые.
22. Генерал-лейтенант **Павловский** Николай Осиповичые.
23. Генерал-лейтенант **Пеньковский** Валентин Антоновичые.
24. Генерал-майор **Попов** Иосиф Ивановичые.
25. Генерал-лейтенант **Прихидько** Николай Яковлевичые.
26. Хэлхеэ-холбооной сэрэгүүдэй генерал-полковник **Псурцев** Николай Демьяновичые.
27. Авиациин генерал-полковник **Соколов** Иван Михайловичые.
28. Танкова сэрэгүүдэй генерал-полковник **Соломатин** Михаил Дмитриевичые.
29. Генерал-лейтенант **Тевченков** Александр Николаевичые.
30. Генерал-лейтенант **Терентьев** Гурий Никитовичые.
31. Танкова сэрэгүүдэй генерал-лейтенант **Терехин** Макар Фомичые.
32. Артиллериин генерал-лейтенант **Фёдоров** Юрий Михайловичые.
33. Артиллериин генерал-полковник **Фомин** Николай Сергеевичые.

СУВОРОВОЙ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. Генерал-майор **Грушевой** Константин Степановичые.
2. Авиациин генерал-лейтенант **Дагаев** Николай Павловичые.
3. Артиллериин генерал-лейтенант **Казаков** Константин Петровичые.
4. Артиллериин генерал-лейтенант **Макаров** Георгий Андриановичые.
5. Генерал-майор **Мансимов** Александр Михайловичые.
6. Артиллериин генерал-лейтенант **Парсегов** Михаил Артемьевичые.
7. Авиациин генерал-лейтенант **Селезнев** Николай Георгиевичые.
8. Генерал-майор **Сорокин** Константин Леонтьевичые.
9. Генерал-лейтенант **Фоменко** Сергей Степановичые.

КУТУЗОВАЙ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. Танкова сэрэгүүдэй генерал-майор **Ананьев** Василий Петровичые.
2. Генерал-лейтенант **Андреев** Дмитрий Ивановичые.
3. Генерал-майор **Бойко** Василий Романовичые.
4. Инженернэ сэрэгүүдэй генерал-лейтенант **Васильев** Петр Михайловичые.
5. Авиациин генерал-майор **Галунов** Дмитрий Павловичые.
6. Интендантска албанай генерал-майор **Деньгин** Сергей Алексеевичые.
7. Генерал-майор **Емельянов** Василий Нестеровичые.
8. Танкова сэрэгүүдэй генерал-майор **Жудов** Николай Фёдоровичые.
9. Генерал-лейтенант **Козлов** Георгий Кирилловичые.
10. Полковник **Колпачев** Фёдор Васильевичые.
11. Артиллериин гвардиин генерал-лейтенант **Кумелан** Вильгельм Ивановичые
12. Хэлхеэ-холбооной сэрэгүүдэй генерал-майор **Новиков** Алексей Филипповичые.
13. Генерал-майор **Пономарев** Иван Михайловичые.
14. Генерал-лейтенант **Потапов** Михаил Михайловичые.
15. Генерал-майор **Прудников** Фёдор Кондратьевичые.
16. Генерал-лейтенант **Рогачевский** Самуил Мироновичые.
17. Артиллериин генерал-майор **Рожков** Пётр Фроловичые.
18. Генерал-майор **Романенко** Андрей Алексеевичые.
19. Артиллериин гвардиин генерал-лейтенант **Рыж** Николай Кирьяковичые.
20. Гвардиин генерал-лейтенант **Салоимский** Иван Тимофеевичые.
21. Артиллериин генерал-майор **Самойлов** Ефим Андреевичые.
22. Генерал-майор **Симиновский** Моисей Исааковичые.
23. Авиациин генерал-майор **Скрицкий** Дмитрий Фёдоровичые.
24. Генерал-майор **Смоликов** Иван Михайловичые.
25. Авиациин генерал-лейтенант **Стерлигов** Борис Васильевичые.
26. Интендантска албанай генерал-майор **Фурсов** Иван Сергеевичые.
27. Авиациин генерал-майор **Хоробрых** Фёдор Николаевичые.
28. Танкова сэрэгүүдэй генерал- майор **Цинченко** Александр Васильевичые.
29. Интендантска албанай генерал-майор **Черенков** Василий Семёновичые.
30. Артиллериин генерал-майор **Чубунов** Фёдор Борисовичые.
31. Гвардиин генерал-майор **Шишкарев** Михаил Николаевичые.
32. Артиллериин гвардиин генерал-майор **Шмаков** Владимир Алексеевичые.
33. Генерал-майор **Шманенко** Василий Кузьмичые.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль. 1945 оной сентябриин 8.

Советскэ Союзай Герой гвардиин генерал-майор **Илья Васильевич БАЛДЫНОВ.**

Уран зурааша Р. Мэрдыгеевэй зураг.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Монголой Арадай-Революционно Армиин генералнууд ба офицернүүдые ССР Союзай орденуудаар шагнаха тухай

Японско империалистнуудтай хэһэн байлдаануудта Монголой Арадай-Революционно Армиин сэрэгүүдэй дайшалхы ябуулгануудые шадамараар хүтэлбэрилһэнэй ба тиихэ зуураа шэн габьяае болон эрэлхэг зориг гаргаһанай түлөө шагнаха:

КУТУЗОВАЙ 1-дэхи ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

Генерал-лейтенант **Юмжабын** Цеденбал.

СУВОРОВОЙ 2-дохи ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

Генерал-лейтенант **Жамьянгин** Лхагвасурун.

УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНООР

1. Полковник **Генденгин** Доржи.
2. Генерал-майор **Гендынгин** Эрнидо.
3. Генерал-майор **Донгорбын** Дамдинху.
4. Майор **Жанбын** Дагба.
5. Генерал-майор **Матрасын** Зайсамов.
6. Подполковник **Мидагин** Отсурун.
7. Полковник **Митавын** Ределдаши.
8. Полковник **Михейк-Доржин** Гомбожаб.
9. Подполковник **Навангин** Басан.
10. Полковник **Никтайсурун** Дагарин.
11. Майор **Очирин** Жамьян.
12. Подполковник **Сухбаторын** Галсан.
13. Генерал-майор **Цыренбын** Дорполам.
14. Майор **Эндонбалын** Торху.
15. Майор **Эрдэнцегтин** Халтарскр.

ЭСЭГЭ ОРОНОО ХАМГААЛГЫН ДАЙНАЙ 1-дэхи ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

Майор **Голбинсанив.**

ЭСЭГЭ ОРОНОО ХАМГААЛГЫН ДАЙНАЙ 2-дохи ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

Майор **Ендохин-Бачор** Сурук.

УЛААН ОДОНОЙ ОРДЕНООР

1. Полковник **Джамбин** Эренпин.
2. Майор **Доржин** Чондон.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль. 1945 оной сентябриин 8.

СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй түрүүлэгшэ И. В. Сталинайда г. г. П. Гроза ба И. Г. Татареску гэгшэдэй хүндэлэлдэ обед болобо

Сентябриин 7-до СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй Түрүүлэгшэ И. В. Сталин Румыниин Премьер-Министр г-н П. Гроза, Вице Премьер-Министр болон Гадаада Хэрэгүүдэй Министр г-н Г. Татареску гэгшэдэй хүндэлэлдэ Кремль соо обед үгэбэ.

Обед дээрэ г. П. Гроза ба г. Г. Татареску гэгшэдһээ гадна Зам Харилсаанай ба Олониитын Хүдэлмэриин Министр г. Г. Георгиу Деж, Арадай Гэгээрэлэй Министр г. Ш. Войтек, СССР-тэ һуугаа Румыниин Элшэн Сайд г. И. Иордан, Эбтээ оролгын условинуудые бэелүүлхэ талаар Комиссиин Түрүүлэгшэ г. М. Гельмеджану, г. г. М. Солаколу, Б. Шкиопу, М. Бабеш гэгшэд байлсаба.

Советскэ талаһаа В. М. Молотов, А. И. Микоян, Л. М. Каганович, Л. П. Берия, Г. М. Маленков, Н. А. Вознесенский, А. Н. Косыгин, Н. А. Булганин, И. В. Ковалев, В. Н. Меркулов, А. Я. Вышинский, В. Г. Деканозов, Румынида һуугаа СССР-эй Элшэн Сайд С. И. Кавтарадзе, А. Л. Крутиков, генерал-полковник И. З. Сусайков, А. П. Павлов, Н. Г. Пальгунов, А. А. Лаврищев, В. С. Кеменов, Б. Ф. Панцероб, Н. Н. Яцкевич гэгшэд байлсаба.

Энэ обед халуун ханп барисаанай байдалда үнгэрбэ.

НЭГЭДЭХИ ЭЭЛЖЭЭНЭЙ ДНЕПРО-БУКСКА КАНАЛ ҺЭРГЭЭН БОДХООГДОБО

КИЕВ, сентябриин 6. (ТАСС) Пинскһаа Брест хүртэр үргэлжэлһэн 200 шахуу километрын Днепро-Букска каналай нэгэдэхи ээлжээнь һэргээн бодхоогдобо. Энэ хадаа Полесье гэжэ газарые Днепртэй холбоно. Механизмуудынь һаадгүйгөөр хүдэлнэ, суднануудынь шлюзээр түргэн гарана, бүхы гидроузелнүүд эбдэрэнгүй ажаллана. Гол мүрэнэй барилгашад немецко-фашистска эзэмдэгшэдэй һандаргаһан тэрэ каналай хоёрдохи ээлжээе һэргээн бодхоохын тулада бэлэдхэжэ байна.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Олон хүүгэдтэй эхэнүүдые „Эхын Алдар“ гэжэ орденууд ба „Эхын Медаль“ гэжэ медальнуудаар шагнаха тухай

(Үргэлжэлэл. Эхиниинь «Б. М. Үнэнэй» сентябриин 11-нэй номерто).

Табан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

12. КУРСИНОВА Екатерина Ивановнае—Хэжэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
13. ЛАРИОНОВА Ульяна Ефимовнае—Хэжэнгын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
14. ЛЕОНТЬЕВА Дарья Васильевнае—Хэжэнгын аймагай Загустайн тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
15. МАСЛОВА Наталья Ильиничнае—Хэжэнгын аймагай Шолота тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
16. МАТВЕЕВА Федосья Ермолаевнае—Хэжэнгын аймагай «Заветы Ильича» колхозой колхозница.
17. МИХАЙЛОВА Татьяна Прокопьевнае—Хэжэнгын аймагай «Ударник» колхозой колхозница.
18. НАЛАБОРДИНА Фёкла Егоровнае—Хэжэнгын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
19. НАУМОВА Матрёна Калистратовнае—Хэжэнгын аймагай «Заветы Ильича» колхозой колхозница.
20. НЕСТЕРОВА Марфа Ивановнае—Хэжэнгын аймагай «Ударник» колхозой колхозница.
21. РАБДАНОВА Должидые—Хэжэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
22. САЛАХАЕВА Марьяниие—Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
23. СЕМЕНОВА Параскевья Степановнае—Хэжэнгын аймагай «Заветы Ильича» колхозой колхозница.
24. УШАКОВА Надежда Ивановнае—Хэжэнгын аймагай Загустай тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
25. ЦЫДЕНОВА Цыбикжап Цыденовнае—Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
26. ЦЫРЕНОВА Должит Цыреновнае—Хэжэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
27. ЦЫРЕМПИЛОВА Гажидма Цыремпиловнае—Хэжэнгын аймагай «Ленинэй зам» колхозой колхозница.
28. ЧЕРНЫХ Евдокия Яковлевнае—Хэжэнгын аймагай «Ударник» колхозой колхозница.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Г. ЦЫДЕНОВА.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь В. МОНКЕТОВ.

Улан-Удэ, Соведүүдэй Байшан.
1945 оной июлиин 6.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Олон хүүгэдтэй эхэнүүдые „Эхын Алдар“ гэжэ орденууд ба „Эхын Медаль“ гэжэ медальнуудаар шагнаха тухай

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1944 оной августын 18-най Указай үндэһөөр СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө шагнаха гэбэл:

Найман хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые

«ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. КОРЫТОВА Матрёна Георгиевнае—Зэдын аймагай Цаган-Усун тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
2. ПРАВДИНА Анфиса Георгиевнае—Зэдын аймагай Петропавловка тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
3. ШАРИНА Фекла Романовнае—Зэдын аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

Долоон хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые

«ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 3-ДАХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. ГРИГОРЬЕВА Антонида Дмитриевнае—Зэдын аймагай Будённын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
2. ГЛАДЫШЕВА Мария Никоноровнае—Зэдын аймагай Щекиново тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
3. КОЧЕТОВА Дросида Афанасьевнае—Зэдын аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
4. СЮСИНА Вера Семёновнае—Зэдын аймагай Цаган-Усун тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
5. ФАЛИЦКАЯ Екатерина Михайловнае—Зэдын аймагай «Красный Партизан» колхозой колхозница.

Зургаан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые

«ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 1-ДЭХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. ВОРОНИНА Улита Иннокентьевнае—Зэдын аймагай Петропавловка тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
2. ГУСЕВА Мария Михайловнае—Зэдын аймагай Дзержинскын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
3. ЗАЙЦЕВА Анна Ивановнае—Зэдын аймагай «Пятилетка» колхозой колхозница.
4. ИЛЬИНА Марфа Ильиничнае—Зэдын аймагай «Социализм» колхозой колхозница.
5. ОХОЛИНА Вера Игнатьевнае—Зэдын аймагай Баян тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
6. ПОБОКОВА Ирина Васильевнае—Зэдын аймагай «Красный Партизан» колхозой колхозница.
7. ПЛЮСНИНА Пелагея Алексеевнае—Зэдын аймагай Дзержинскын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
8. ХОРОШИХ Глафира Петровнае—Зэдын аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

Табан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые

«ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. АРТЕМОВА Анфия Михайловнае—Зэдын аймагай Петропавловка тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
2. БАТЯСОВА Анфиса Степановнае—Зэдын аймагай Дырестуй тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
3. ВЕРШИНИНА Антонида Мироновнае—Зэдын аймагай Буденнын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
4. ГРИГОРЬЕВА Александра Ивановнае—Зэдын аймагай Будённын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
5. ДУРАКОВА Фёдора Михайловнае—Зэдын аймагай Будённын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
6. ЕРАСТОВА Анастасия Тимофеевнае— Зэдын аймагай Джидокомбинат баазын хүдэлмэришэн.
7. ЗАРИПОВА Закира Селеймановнае—Зэдын аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
8. ПАВЛОВА Надежда Павловнае—Зэдын аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.,
9. РЕЗВАНОВА Хадиза Галимовнае—Зэдын аймагай Зайцево тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
10. РИНЧИНОВА Доржа Будаевнае—Зэдын аймагай Петропавловка тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
11. РОМАНОВА Вера Сусаевнае—Зэдын аймагай Джида станциин хүдэлмэришэн.
12. ФЕДОРОВА Капитолина Васильевнае—Зэдын аймагай Джида станциин хүдэлмэришэн.
13. ШАРИНА Агафья Алексеевнае—Зэдын аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
14. ШИШМАРЕВА Антонида Корниловнае—Зэдын аймагай Айфо-гой хүдэлмэришэн.
15. ШАЯХМИТОВА Фахрибана Шайхатимовнае—Зэдын аймагай «Пятилетка» колхозой колхозница.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Г. ЦЫДЕНОВА.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь В. МОНКЕТОВ.

Улан-Удэ, Соведүүдэй Байшан.
1945 оной июлиин 7.

ГЭРТЭЭ БУСАЖА ЕРЭЭ

Ивановска областиин Ульяновай нэрэмжэтэ колхоздо А. В. Устинов армиһаа бусажа ерээд, һамган ба эхэтэеэ уулзажа байна.

Ф. Карышевай фото (ТАСС-эй фотохронико).

ХАМАГ ХҮСЭЕЭ—ХУРЯАЛГАДА!

Хуряалгын түрүүшүүлтэй зэргэшэхэ

Таряахуряалгые түргэн дүүргэжэ, гүрэнтэйгөө саг соонь тоосохын түлөө Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой түрүү членүүд абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлэн, ажалай үндэр бүтээсэнүүдые түйлажа байнад.

Тэдэнэй дундаһаа түрүү ажалаараа тусгаар илгаржа ябаһан Домна Парамоновна Мокрова гэгшэ үдэр соо 1,6 га таряа сабшажа байгуулагдаһан нормоо нилээдгүй үлүүлэн дүүргэнэ. Тэрэшэлэн эмэгтэйшүүл Анна Русина, Федосья Покацкая, Анна Петрова, Анастасия Сучкова, Прасковья Калашникова ба бусад тарла сабшалга дээрэ нилээдгүй эдибхитэйгээр хүдэлмэрилнэ.

Гэбэшье, эндэхи зарим колхозниигууд ажал хүдэлмэридэ хайша хэрэгээр хандажа, түрүүшүүлэй хүзүүн дээрэ һуухые хүсэнэд. Тэдэнэр таряахуряалгада ороһоноо хойшо байгуулагдаһан нормонуудаа дүүргэнгүй, хамагай хойно шэрэгдэжэ ябана.

Таряа хуряалгые һаатуулжа байһан эдэ нобшо колхозниигууд түрүүшүүлтэй зэргэшэхын түлөө эршэтэй хурдан темпээр хүдэлмэрилхэ зэргэтэй. Мүн тус колхозой правлени түрүүшүүлэй хүзүүн дээрэ һуужа ябадаг гээгдэгшэдые татажа, ажалынь шангадхаха байна.

И. ФЕДОРОВ.

Воскреснигтэ барандаа хабаадалсаба

«Красный партизан» гэжэ хүдөө ажалай артелиин комсомолецууд ба залуушуул Уласхоорондын Эдиршүүлэй 31-дэхи ойн үдэртэ зорюулан воскресник эмхидхэжэ, гүрэндэ 38 центнер таряа тушааба. Воскреснигтэ хабаадагшад 9 мори ба 4 сар хүллэжэ таряа шэрэһэн байна.

Воскресник болохын урда үдэр комсомолецууд ба залуушуул бригада болоожо таһараад, түхэреэн сүүдхэ соо таряа сохижо бэлэдхээ. Таряа сохилго ба шэрэлгын хүдэлмэринүүдтэ колхозой түрүүлэгшэ Суранов, комсомольско организациин секретарь Поплевина, транспортна бригадын бригадир Пушкарев, эхин һуруулиин багшанар Капустина, Шалангова, һаалишан Поплевина ба бусад эдибхитэйгээр хабаадалсаһан байна.

Эдэнэрэй ябуулһан улаан ашаанууд лозунг болон плакадуудаар шэмэглэгдэһэн байха юм.

Тэрэшэлэн Кабанскын бусадшье колхозуудай комсомолецууд ба залуушуул Уласхоорондын Эдиршүүлэй үдэртэ зорюулһан улаан ашаануудые һайнаар эмхидхэһэн байна.

«Красное Знамя» колхозой залуушуул бэлэдхэлэй пунктда—43 центнер, Сталинай нэрэмжэтэ колхозойхид—40 центнер, Калининай нэрэмжэтэ колхозойхид—40 центнер гэхэ мэтэ таряа тушаагаа.

Дээрэхи комсомолецууд ба залуушуул иимэ воскресник саашадаа ходо хэжэ үргэлжэлүүлэн байхые хүсэбэд.

Е. ХАМАГАНОВА.

Комбайнернуудай мүрысөөн

Бичурын машинно - тракторна станциин эрэгтэй эмэгтэй комбайнернууд Японие дараһан агуу ехэ илалта ба Генералиссимус Сталин багшын хандалгада харюу болгон ажалай бүтээсэ ба шанарые үдэр бүри дээшэлүүлхэ уялгануудые абаһан байна. Тэрэнһээ хойшо түрүү комбайнернуудай ажалай бүтээсэ нилээдгүй дээшэлбэ. «Красная заря» колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг комбайнернууд Петрова, Афанасьев гэгшэд өөһэд хоорондоо мүрысөөд үдэрэйнгөө нормонуудые саг үргэлжэ һайн шанартайгаар дүүргэдэг ба үлүүлэн дүүргэдэг болобо. Мүн комбайнернууд Афанасьева, Нюруханова гэгшэд эдэ үдэрнүүдтэ ажалаа шангадхажа хамта 105—112 га хуряаба.

Агуу ехэ илалтада харюу болгон Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөнэй эршые улам шангадхаһан Бичурын машинно-тракторна станциин бүхы хүдэлмэрилэгшэд комбайнаар таряа хуряаха түсэбөө түргэн ба эрхим шанартайгаар дүүргэхын түлөө иимэээр тэмсэжэ байха юм.

О. ГРИГОРЬЕВА.

Таряа бэлэдхэлэй гээгдэлые дары түргэн усадхаха

★

В. ОКУНЕВ, СССР-эй Наркомзагай БМАССР-тэхи түлөөлэгшэ.

★ ★

Манай республикын колхозууд мүнөө үедэ гүрэндэ таряа болон хүдөө ажалай продуктнуудые саг соонь тушаахын түлөө шанга тэмсэл хэжэ байна. Түрүү колхозууд август соо таряа тушааха түсэбүүдээ амжалтатайгаар дүүргэбэ. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз байгша оной сентябриин 5-ай мэдээгээр гүрэндэ таряа тушааха жэлэй түсэб—41 процент, Загастайн сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхоз — 46 процент, 18 партсъездын нэрэмжэтэ колхоз—25 процент, «Социализм»—23 процент дүүргэһэн байха юм. Заиграйн аймагай «Улаан-Эрхириг», «СССР» колхозууд гүрэндэ таряа тушааха жэлэй түсэб —25—25 процент. Иволгын аймагай Гельбирын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз—27 процент. Кировэй нэрэмжэтэ колхоз — 28 процент болгоһон байна. Шэнэ ургасын түрүүшын таряае гүрэндэ амжалтатайгаар тушаажа байһан иимэ жэшээнүүд хаа-хаанагүй бии.

Гэбэшье, республикын олонхи аймаг ба колхозууд таряа тушааха талаар гүрэнэйнгөө урдахи уялганууды хангалтагүйгөөр дүүргэжэ байха юм.

Яруунын колхозууд сентябриин 5-ай мэдээгээр 1.000 гектар хуряажа. 100 га сохиһон байбашье, энэ болзор хүртэр нэгэшье центнер таряа гүрэндэ тушаагаагүй байһаар. Яруунын мяханай совхоз (директорынь нүхэр Шубин) 600 га хуряажа, 114 гектар сохёод, 600 центнерһээ дээшэ таряа бэлэдхэһэн аад, гүрэндэ тушааажа эхилээдүй байна.

Хориин аймагай колхозууд сентябриин 5-ай мэдээгээр 1.500 гектар хуряаһан аад, оройдоо 36 центнер таряа гүрэндэ тушааһан байба. Тэрэшэлэн Хэжэнгын колхозууд 4.691 гектар хуряаһан аад, миил 83 центнер таряа тушаагаа.

Байкало-Кударын колхозууд таряа тушаалгаар гүрэнэйнгөө урдахи уялгануудые тон хангалтагүйгөөр дүүргэжэ байха юм. Энэ аймаг таряа тушааха жэлэй түсэб оройдоо 2,6 процент дүүргэнхэй. Аймагай 23 колхозой аяар 16-ниинь мүнөө хүртэр гүрэндэ таряа тушааажа эхилээдүй байһаар. Эндэхид сентябриин 1-һээ 5 хүртэр тон бага таряа тушааһан дээрэһээ 5 үдэрэй байгуулагдаһан график миил 14,7 процент дүүргэһэн байха юм.

Кударын аймагай колхозууд гүрэндэ таряа тушаалгые ехээр унжагайруулжа, жэлэй түсэб оройдоо 1 процент дүүргэһэн байна. 7.000 гектар хуряаһан ба олохон гектар сохиһон байбашье, 15 хоног соо эндэхи колхозууд оройдоо 19 центнер таряа гүрэндэ тушаагаа. Тус аймагай олонхи колхозууд таряа тушаалгые эхилээдүй зандаа.

Заиграйн, Бичурын аймагууд таряа тушаалгаар баһал гээгдэнхэй. Эндэхид жэлэйнгээ түсэбүүдые 5.5 —7.7 процент дүүргэһэн байха юм. Бичурын аймагай 7 колхоз мэнэ һая болтор килограммшье таряа гүрэндэ тушаагаагүй байба. Мухаршэбэрэй, Зэдын, Закаменай колхозууд гүрэндэ таряа тушааха жэлэй түсэбүүдые 4,2 процентһээ 5,6 —6,6 процент хүртэр дүүргэһэн байха юм.

Таряа тушаалгын иимэ хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһан гол шалтагаан юуб гэхэдэ, «1945 ондо ургаса хуряаха ба хүдөө ажалай продуктнуудые бэлэдхэхэ тухай» ССР Союзай Совнарком ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолой ёһоор таряа хадаһанай удаа 5 хоногһоо хожомдуулангүй сохижо эхилхэ, хадалга, сохилго хоёрой дунда забһар гаргахагүй тушаа олонхи колхозууд бодото хэмжээнүүдые абанагүй. Закаменай, Хориин, Кяхтын, Бичурын, Зэдын аймагуудай колхозууд таряа сохилгые бүри ехээр һаатуулжа, хадалга сохилго хоёрой дунда угаа ехэ забһар гаргаһан байха юм. Эдэ аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд хуряалгын хүдэлмэринүүдэй дунда забһар гаргажа, гүрэнэй урдахи уялгануудые һаатуулжа байһан ябадалаа сагай уларилай муу байһаар шалтаг барилаг болошонхой. Тиихэдэнь һүүлэй үедэ бүхы республика соо хура бороотой байгаашье һаань Баргажанай, Заиграйн, Иволгын, Сэлэнгын колхозууд хадаһан таряанайнгаа хахадынь хүртэр шахуу сохиһон байна.

ВКП(б)-гэй Бурят-Монгол обкомой XX пленум болбол сагай уларилай хура бороотой байхала таряанай сохилгые һаалгүй ябуулхын тулада колхоз бүхэндэ хушалтатай ток түхеэрэхыень аймагуудтахи партийна, советскэ, газартаряалангай орган ба МТС. колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдһөө эрилтэ хээ һэн. Тиигэбэшье, энээниие олохон аймагууд дүүргээгүй байха юм. Кабанскын, Прибайкальска, Түнхэнэй ба бусад аймагуудай олонхи колхозууд хушагдаха тогуудтай байбашье, хүсэд заһабарилжа бэлэдхээгүй зандаа.

Таряа тушаалгын хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһан үшөө нэгэ шалтагаан юуб гэхэдэ, зарим колхозуудай сохиһон таряагаа сэбэрлэн, хатаангүй барижа байһанһаа болоно. Тиихэдэнь аймагуудтахи хүтэлбэрилхы органууд, илангаяа Уполнаркомзаг бэлэн болоһон таряае тэрэ дороонь бэлэдхэлэй пунктнуудта тушааха ябадал хангаһагүй. Хэжэнгын аймаг орооһого культурануудай сохигдоһон гектар бүхэнһөө дунда зэргээр гүрэндэ миил 6 килограмм таряа тушааһан байба. Тиихэдэнь энэ аймагай колхозуудай амбарнуудаар 4—5 мянган центнерһээ бага бэшэ бэлэн таряан хэбтэнэ. Бичурын аймаг сохигдоһон гектар бүхэнһөө дунда зэргээр 74 килограмм тушааһан байна. Тус аймагай колхозуудай склад ба тогуудаар 6.000 центнер шахуу сохигдоһон таряан хэбтэнэ. Мухаршэбэрэй аймаг 8.000 центнер бэлэн болоһон таряатай байһан аад, сохигдоһон гектар бүхэнһөө оройдоо 75 килограмм гүрэндэ тушааһан байха юм. Хориин, Зэдын аймагуудаар мүн лэ иимэнүүд баримта харуулмаар.

Ториин аймаг сохигдоһон гектар бүхэнһөө 380 килограмм таряа. Кабанскын—270. Прибайкальска—218, Тарбагатайн—200 килограмм таряа гүрэндэ тушааһан байна. Сохигдоһон гектар бүхэнһөө 200-һаа 380 килограмм хүртэр гүрэндэ таряа тушааһан эдэ аймагууд таряа тушааха түсэбөө саг соонь дүүргэхын түлөө бэшэнһээ үлүү ехэ харюусалгатайгаар тэмсэжэ байһаниинь харагдана.

Таряа хатааха сушилка эмхидхэхэ тухай республикын Совнарком ба ВКП(б)-гэй обкомой зүгһөө хэдэн удаа заабари абаһан байбашье, олонхи аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд энээниие дүүргэнэгүй. Зарим колхозууд сохиһон таряагаа ток ба газар дээгүүр адхажархёод, тэрэнээ хушангүй хура бороодо оруулжа ехээр норгодог гү, али агаар ба һалхинай орохогүй бүтүү амбар соо хаажа хатаха арга олгоногүй. Комбайнаар хуряаһан таряан 17—18 процентһээ дээшэ шиигтэй байдаггүйшье һаа, хуряалгын үедэ элдэб буртаг үбһэнөөр холисолдожо нородог юм. Хэрбээ энээниие тэрэ гэһээр сэбэрлээгүй һаа буртаг үбһэниинь һаладаггүй, таряан ехээр шиигтэжэ гүрэндэ тушаахада кондиционно бэшэ болодог байна.

Бэлэдхэлэй наркомадай аймагуудтахи, илангаяа Яруунын, Хориин, Хэжэнгын, Байкало-Кударын, Заиграйн, Кударын түлөөлэгшэд таряа бэлэдхэлые хүтэлбэрилхэ сэхэ үүргээ советскэ ба партийна органуудта найдажархёод, өөһэдөө һанаа амараар һуудаг заншалтай болонхой. Бичурын аймагай зарим колхозууд гүрэндэ тушаагаагүй байжа колхозниигуудтаа авансаар үгэхэ гү, али ондоо хэрэгсэлнүүдтэ гаргашалха харша ябадал гаргана. Тиихэдэнь Наркомзагай түлөөлэгшэд өөһэдтөө найдуулагдаһан эрхые хүсэд хэрэглэнгүй иимэ баримтануудые хажуу тээһээнь хаража байна.

Тэрэшэлэн нютагуудтахи бэлэдхэлэй пунктнууд тушааһан таряа үгтэжэ абаха хүсэд бэлэдхэл хээгүй байһаниинь элирнэ. Тэдэнэй тоодо Хужарай, Заиграйн, Ториин, Нарынска, Жилтуринска пунктнууд оролсомоор байна. Эдэ пунктнууд таряа сэбэрлэхэ машина, лабораториин зэр зэмсэг болон склад, байрануудаа хүсэд заһабарилангүй колхозуудай шэрэжэ асарһан таряа саг соонь абангүй, һаад тохёолдуулна.

Таряа бэлэдхэл гээшэ гүрэнэй эгээл шухала удхашанартай хэрэг мүн. Энээниие саг болзор соонь дүүргэжэ, гүрэнтэйгөө бүримүһэн тоосохо хэрэгтэ колхоз, совхоз, МТС болон бэлэдхэлэй органууд бии байгаа хүсэеэ элсүүлхэ болоно. Таряа тушаалгын байгуулагдаһан графигые саг соонь дүүргэхын тулада колхоз бүхэн хуряалгатай хамта, сохилгые шангадхажа, таряа сэбэрлэхэ, хатааха ябадал хурдан темпэтэйгээр эмхидхэхэ зорилготой байна. Мүн хушалтатай тогуудые ябуул дундаа түхеэрэхэ шухала. Таряа сохижо байха тусгаар бригада эмхидхэхэ хэрэгтэй. Тушаалгын графигай дүүргэлтые хангажа шадахаар орооһо хатаахын тулада колхоз бүхэнөөр эгээлэй сушилка бэлэдхэхэ ябадал шухала болоно.

Гүрэндэ тушааха таряа шэрэхээр эмхидхэгдэһэн транспортна бригаданууд 5 үдэрэй график дүүргэхэ ябадал хангахын түлөө замдаа һаатангүй ябаха уялгатай.

Таряа тушаалгые түргэн дүүргэжэ, Эхэ орондоо эдеэ хоол үшөө элбэгээр үгэхэ хэрэгтэ үргэн ниитые бүгэдынь хабаадуулжа, республикаараа Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлхын түлөө аймагуудтахи хүтэлбэрилхы органууд, бэлэдхэлэй наркомадай түлөөлэгшэнэр бүхы хүсөөрөө тэмсэхэ уялгатай.

ХИЛЫН СААНА

Гитлерэй амиды ябажа байһан тухай шэнэ зэрэб үгэнүүд

ЛОНДОН, сентябриин 10. (ТАСС). Рейтер агентствын Гамбургһаа дамжуулхань хадаа, үгы болоһон «фюрерые» бэдэржэ байһан английска тагнуулай офицерэй хэлэһэн ёһоор, Гитлер амиды ябажа байна, тиин мэнэ һаяар баригдажа болохо юм ха. Найдалтай газарһаа абтаһан мэдээсэлэй ёһоор, Гитлер болон тэрэнэй туһалагша Борман гэгшэд Гамбургда харагдаһан байгаа. Мүнөө үедэ Гамбург болон тэрэнэй догуудай оршониие тон наринаар шүүрдэн үзэжэ байна. Английска далайн-сэрэгэй патрульнууд улаан модоор хэһэн яхтые бэдэржэ, Кильһээ Эмда хүртэр далайн эрье зубшан мүрдэжэ үзэһэн байна, тэндэһээ Гитлер Ева Браун хоёр тэрьедэжэ арилаа юм гэдэг байгаа.

Гитлертэ эсэргүү июльскэ заговорто хабаадагша доктор Плеве гэдэгэй хэлэһээр хадаа, Гитлер дайнай эгээ дүүрэхээ байхада пластическа операци хүүлжэ, шэг шарайгаа ондоо болгон хубилгаһан юм гэнэ.

ГИТЛЕР ТУХАЙ БЕРЛИНСКЭ БУРГОМИСТРЭЙ ОРЛОГШЫН МЭДҮҮЛГЭ

ЛОНДОН, сентябриин 9. (ТАСС). Рейтер агентствын корреспондентын Берлинһээ мэдээсэхэнь хадаа, сентябриин 8-да Берлинэй бургомистрэй орлогшо д-р Карл Марон гэгшэ Адольф Гитлер сохом амиды ябана гэжэ лаб һананаб гэбэ. Марон болбол имперскэ канцеляриин бомбо убежещиин хажууда олдоһон 5 хүүрнүүдэй нэгэнииньшье Гитлерэй хүүр бэшэ байгаа гэжэ зааба.

ЛОНДОН, сентябриин 9. (ТАСС). «Ивнинг стандарт» гэжэ газетын бэшэһээр хадаа, Скотланд-ярдын сотруднигууд Гитлер үшөө амиды ябажа байна гэжэ тоолоно. Уэльсдэ плендэ абтаад байхадаа, Гитлерэй орлогшо Рудольф Гесс гэгшэ Гитлер тухай ном бэшэһэн байна гэжэ тус газетэ нэмэнэ. Энэ номые мүнөө Скотланд-Ярдын хүдэлмэрилэгшэд уншажа үзэбэ. Тиихэдээ хэрбээ дэлхэйе эзэмдэхэ гитлеровскэ түсэбэй буруу һүрөөд байгаа хадань, тэрьедэжэ арилха зам харгынууд ба нюуса газарнууд бэлдэгдэжэ болохо байһан тухай тэрэ ном соо хэлэгдээ юм гэжэ газетэ лаблан бэшэнэ.

НЭГЭДЭМЭЛ НАЦАНУУДАЙ ОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ БЭЛЭДХЭЛЭЙ КОМИССИИН ИСПОЛКОМОЙ ШИИДХЭБЭРИ

ЛОНДОН, сентябриин 9. (ТАСС). Рейтер агентствын дамжуулхань хадаа, Нэгэдэмэл нацануудай организациин бэлэдхэлэй комиссиин гүйсэдхэхэ комитет болбол уласхоорондын сүүдэй судьянарай тушаалнуудта кандидадуудые томилхо гэһэн уряал энэ дары тунхаглахыень зүбшөөрэбэ. Сүүдэй статудай ёһоор судьянарые һунгаха хүртэр 3 һарын урид уряал хэгдэхэ ёһотой байгаа.

ЯПОНИИН КАПИТУЛЯЦИ ХЭҺЭН ТУХАЙ ДОКУМЕНТНҮҮДЫЕ ТРУМЭНДЭ БАРЮУЛБА

ВАШИНГТОН, сентябриин 8. (ТАСС). Үсэгэлдэр Сагаан Байшан соо богонихон ёһолол боложо, тэрэн дээрэ Токийска бухтда гар табигдаһан Японии капитуляци хэһэн тухай хүүлитэ документнүүдые, мүн тэрэшэлэн японтониие капитулировалагты гэжэ захирһан японско императорай зарлигые сэрэгэй министр Стимсон гэгшэ президент Трумэндэ барюулба.

КВИСЛИНГЫЕ СААЗАЛХА ГЭҺЭН ПРИГОВОР

ОСЛО, сентябриин 10. (ТАСС). Ослогой радио мэдээсэлэй ёһоор. Квислинг саазалагдахаар шиидхэгдээ гэнэ.

Харюусалгата редактор Ц. Г. ГАЛСАНОВ.

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАИ АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС Улан- Удэ. Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ.. редактора—23. АТС—1.80, зам. ответ. редактора—7.89. ответ. секретаря—3.23. отделов: партийной жизни и промышленности—7.89. сельского хозяйства—6.03 писем и переводов—6.03 (2 зв); объявлений—2.64 (2 зв.).

Н—00438. Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж 5.500.